

דברי הכפר

גיליון מס. 2787 * ח' אלול תשפ"ג * 25 אוגוסט 2023

כפר הנשיא * עלון פנימי

עורכת: דורית צחור dorittb1963@gmail.com

השקה בשבת בלב הקיבוץ

אז כמו שהבטחתי בדברי הכפר לפני שבועיים, נקיים השקה לספר שירי השישי "אין לה מנוחה אפילו בקבר". הספר מכיל 102 עמודים של שירים וציורים. והוא גדול יחסית במספר העמודים לספר שירה קונבנציונאלי. אפשר לציין שזה הספר שיצא לאור הכי מהר מכולם, מרגע שנסגרנו על השירים העורך רני יגיל ואני.

ההשקה תתקיים בלב הקיבוץ, בשבת הקרובה 26.8 בשעה 11:00.

בתוכנית: אורית פראג תדבר על הספר, רוני וגנר תשיר וגיא וגנר ילווה אותה בגיטרה. ואני אקרא כמה שירים שקרובים לליבי. בסוף ההשקה מי שיהיה מעוניין לרכוש ספר עם או בלי הקדשה יוכל לעשות זאת. כאמור אירוע שמביא כיבוד לגוף ולנפש. הציבור כאמור מוזמן בחום.

כמה מילים על השותק הגדול בהיסטוריה של התרבות האנושית

1. אחד השותקים הגדולים בתרבות האנושית נוצר בשנת 1880 על ידי הפסל אוגוסט רודן. הפסל המרשים "האיש החושב" או ההוגה, יושב כך ושותק כבר 143 שנים. הוא שתק כבר בפסל המקורי, ובאלפי העותקים שנעשו אחר כך.
2. הוא שתק כאשר האנושות עברה מהמאה התשע עשרה למאה העשרים. הוא שתק כאשר מיליונים נהרגו במלחמת העולם הראשונה. ואחר כך המשיך לשתוק כאשר נרצחו שוב מיליונים במלחמת העולם השנייה.
3. הוא ישב ושתק כאשר הגרמנים שרפו את סבתא וסבא שלי במשרפות. הוא שתק כאשר האמריקאים הטילו את הפצצות על הירושימה ונגסקי והפציצו את דרזדן. והוא ממשיך לשתוק כך גם היום. רק יושב סנטרו שעון על כף ידו השרירית, מצחו הקשה מכווץ ואיננו אומר כלום על כלום. ובכל זאת הוא נחשב לסמל התבונה האנושית. כי הוא שותק.
4. "האדם החושב" הוא פסל מרכזי מתוך מכלול הפסלים שהיו חלק מ"שערי הגיהנום", ותוכנן במקור להיות מוצב במרכז, מעל לדלתות השער. משום כך נקודת המבט אל הפסל תוכננה מלמטה כלפי מעלה. לכן הכתפיים הרחבות והראש גדול יותר משאר חלקי הגוף. הפסל ניצב בתנוחה שכולה אומרת "חשיבה" – איש עירום יושב על אבן, ראשו מורכן, הוא נשען על יד אחת וידו השנייה מונחת על ברכיו, מצחו מקומט, עיניו שקועות, שפתיו קמוצות, כל גופו מתוח, כאילו גם הגוף כולו שותף לחשיבה.
5. יש בו ב"האדם החושב" אמירה מאוד אקזיסטנציאלית של הפסל רודן על הקיום האנושי. והוא נועד לבטא את גורלו של האדם השרוי בגיהנום של העולם הזה. דמות האדם החושב יוצרת את חלקו העליון של צלב הנוצר מחלוקת הדלתות. בדרך זו רודן מעלה את האדם למעלת הקדושה של בן האלוהים.
6. "אני חושב משמע אני מקולל!" כפרפרזה על דברי דקארט: "קוגיטו אָרְגוֹ סוּם" (אני חושב משמע אני קיים). "האדם החושב" יושב בתנוחה פילוסופית ומהרהר בגורלו. הוא נראה כאדם פשוט. הוא מתוח ושרירי כתוצאה ממלחמת הקיום היומיומית – ולכן הוא גם נתפס כאמירה פילוסופית של פסל גדול על עצם החיים עצמם.
7. רודן הושפע מהפסל מיכלאנג'לו. ונקודת המוצא שלו ל"האדם החושב" הייתה דיוקנו של לורנצו שפיסל מיכלאנג'לו ב"מצבת הקבר של לורנצו" בקפלת מדיצ'י בפירנצה. בפסל מתואר לורנצו בלבוש רומי, ראשו מורכן, נשען על יד אחת הנוגעת בסנטרו והשנייה על ברכיו, שקוע בהרהורים.
8. ואחרי שאמרנו את כל הדברים האלה ונשארנו בחיים, מגלה לנו הפילוסוף לודוויג ויטגנשטיין ש"על מה שאי אפשר לדבר עליו, על אודותיו יש לשתוק". ואם ויטגנשטיין צודק, נעשה די ברור מדוע האיש החושב שותק ואינו אומר דבר.

9. גרסה שלי לאיש החושב, ואני מאוד מקווה שאוגוסט רודן יסלח לי שהושבתי אותו על אסלה (כדי לחבר אותו בהקשר אל מרסל דושאן) והוספתי לו ציפור...

פינת הקריקטורה השבועית: בממשלת הימין על מלא מלא מחפשים אחראי...

• התשתיות בכפר הנשיא

לאט לאט מתקדם המפעל הגדול של החלפת התשתיות בקיבוץ. למרות שאני מתניידת בעיקר על קלנועית ברחבי הקיבוץ, ולמרות שרוב הדרכים כבר קצת משובשות, אני בהחלט מרוצה. כל מה שנחפר, מכוסה עוד באותו היום, והדרך המשובשת – אם נוסעים קצת יותר לאט – מגיעים רק באיחור של 30 שניות בערך. אינני יודעת מה יהיה המצב בעוד חודשיים, כשיתחילו הגשם והבוץ, אבל, כנראה שבהשוואה למקומות שבהם התבצעה הפעילות עוד לפנינו, אנחנו במצב טוב יותר. נחיה ונראה, ונקווה לטוב.

עדיין אי אפשר לברך על המוגמר, רחוק מזה, אבל כבר עכשיו אפשר לברך את ריטה ואת ענבר על ההתנהלות השקטה והמקצועית שלהן, על היידוע השוטף של הציבור. תודה לכן, ולכל מי שעוסק במלאכה.

ואגב, היידוע והמפות המתפרסמות כל יום, אולי בסופו של הפרוייקט נכיר ונזכור את שמות כל השכונות בקיבוץ.

• מוזיאונים – לא לגעת?

בילדותי, למדתי בבית ספר שהיה קרוב מאד למוזיאון בצלאל. אז הוא היה המוזיאון היחיד בירושלים. לשבחם של המורים שלנו אומר, שהיו לוקחים אותנו הרבה פעמים למוזיאון, ואני הלכתי גם בשעות הפנאי שלי.

בימים ההם היה המוזיאון מקום שבו מציגים תמונות, פסלים וחפצים אחרים, כולם מקוריים, כולם "אמיתיים". רוב התמונות, כאשר לא היו מוצגות, היו מאוחסנות ונשמרות היטב במרתפי המוזיאון, ומפעם לפעם היו מוציאים אותן לאוויר העולם, כשהן עטופות היטב, ארוזות בקרטון ועץ, ושולחים אותן בהשאלה למוזיאונים אחרים בעולם, כדי שעיניים נוספות יוכלו לחזות בהן. רוב המוזיאונים בעולם עדיין קיימים על פי הקונספציה הזאת, וכמובן שאסור לגעת במוצגים. בדרך כלל לפני התמונות שעל הקירות, מתוח חבל צבעוני, הפסלונים נמצאים בוויטרינות של זכוכית, והכל – כמו נרות של חנוכה – לראותם בלבד.

בילדותו, כך מספר לי אריה, הוא אהב ללכת למוזיאון הטבע בלונדון, כי זה היה המוזיאון היחיד שבו היו מודלים של מכונות ושל תופעות טכנולוגיות שונות, ולא זו בלבד, שהיה מותר לגעת בהם, אלא אפשר היה להפעיל אותם, וזה היה גורם המשיכה של המוזיאון לגבי הילד הסקרן.

לפני 46 שנים, היה "בית התפוצות" בתהליך הקמתו. אני הייתי אז בקורס רכזי תרבות, וכך נחשפנו למוזיאון הרבה לפני שנחנך ונפתח לציבור הרחב. מי שהדריך אותנו והרצה לנו על מה שעתיד היה המוזיאון להיות, היה ד"ר אלי בן-גל ז"ל, שהיה חבר קיבוץ ברעם, והיה ההיסטוריון של בית התפוצות. באחת מהרצאותיו הוא אמר לנו שבמוזיאון שעתיד לקום, לא יהיה אף חפץ אורגינלי! זה היה חידוש עצום! מוזיאון בלי מוצגים אורגינליים? ואכן, כל המוצגים שהיו בבית התפוצות היו העתקים או מודלים של חפצים, של בתי כנסת, ועוד.

אהבתי מאד את בית התפוצות, למרות, שלפי מיטב זכרוני החלק האשכנזי שבו היה הדומיננטי.

בשבוע שעבר בקרתי במוזיאון "אנו" שהוקם לאחר השיפוץ הגדול שעבר על בית התפוצות. כמעט אמרתי, שהמוזיאון הוקם על חורבותיו של בית התפוצות, ואכן, לשאלתי מה קרה למוצגים שהיו שם, נאמר לי שהם "ממש התפוררו".

לאמר את האמת, אני מאד מתגעגעת, בין השאר, להעתק מגבס של התבליט שעל שער טיטוס, שהיה מיצג הכניסה לבית התפוצות, וסימן את היציאה של העם היהודי לגלות. המודלים של בתי הכנסת עדיין קיימים, אם כי לא הספקנו לראות אותם בשלוש השעות שבילינו במוזיאון.

עכשיו אני מניחה בצד את הגעגועים. מוזיאון "אנו" הוא המשך ראוי למה שהיה בית התפוצות. אפילו שינוי השם הוא משמעותי. במקום "בית התפוצות" מוזיאון של הגולה, כשהציר המרכזי שלו הוא הציר ההיסטורי של הגלות. "אנו" – הוא מוזיאון של העם היהודי בכל קצווי הקשת, בכל גווני ההתארגנויות הדתיות, בכל העולם בתקופה המודרנית.

ועכשיו, בחזרה ל"אסור לגעת" של המוזיאונים הקלסיים.

בשנים האחרונות המוזיאונים מתחילים לכוון את עצמם אל הקהל הצעיר ביותר. במוזיאון התחבורה בלונדון, למשל, יש מקום שבו יכולים פעוטות בגיל שנתיים בערך, לשבת וליהנות מכל מיני צעצועים בדמות רכבות ואוטובוסים.

חלק התהליך "ההצעה" של המוזיאונים, הוא במוצגים שאינם מקוריים ומותר, ואפילו מתבקש לגעת בהם. ובעיקר – השימוש באמצעים אלקטרוניים, ומיצגים וירטואליים מדבר אל כל הקהלים, אך בעיקר לילדים.

הנכד שלי, למשל, נהנה במיוחד בפינת הבישול של האוכל היהודי. הוא "בישל" קוסקוס, וכל זאת בלי ללכלך את הידיים או קערה או כף. על מסך מגע הוא "לקח" 2 כוסות קוסקוס והעביר לקערה, הוסיף מים ותבלינים, ובישל. אפשרות כזאת, ממש לא הייתה במוזיאון בצלאל לפני 70 שנה.

לא רק הטכנולוגיה השתנתה לטובת הילדים, גם האופן שבו מעבירים את המסרים, התאים את עצמו לנפשות הרכות של הקהל הזה.

במוזיאון המלחמה האימפריאלית THE EMPIRIAL WAR MUSEUM בלונדון, בקרנו כמה פעמים. בעבר היו שם שתי סימולציות מרשימות, ואפילו מזעזעות. האחת, של מלחמת העולם הראשונה אפשרה לצופה "להיכנס" לחפירות בקו החזית מול צרפת. מסביב "נפלו" פגזים ונשמעו קולות נפץ, כאשר אנו הצופים השתלבנו בין דמויות של חיילים מהמלחמה ההיא.

הסימולציה השנייה הייתה מהבליץ על לונדון במלחמת העולם השנייה. נכנסנו לתא גדול וחשוך, אשר דימה את תחנת הרכבת התחתית, שבה, בכל לילה שכבו על הרצפה מאות אזרחים, נשים וילדים, כשמסביב נשמעים קולותיהן של הפצצות הנופלות על הסביבה, וקולות של אנשי ההגנה האזרחית המחלקים פקודות לאזרחים. היינו שם עם שתי נכדות שלנו, והן הבחינו מיד, איך פניו של אריה מחוירים, כאשר הוא חוזר אל החוויה המטלטלת הזאת של ילדותו.

אחרי השיפוץ של המוזיאון, במקום ההדמיה של הרכבת התחתית, הייתה הדמיה של מקלט בחצר, יותר קטן, הרעשים היו פחות חזקים, והחוויה פחות מפחידה, כנראה, כדי שהילדים לא ייבהלו. ואכן, בביקורים הבאים שלי במוזיאון זה שמתי לב לכמות העצומה של כתות בתי-ספר, של ילדים בני 7 – 8 ואפילו פחות, שסיירו במוזיאון, שיחקו בכל המיצגים המתנועעים, וכנראה לא הושפעו מאימת המלחמה.

עדיין לא החלטתי מה אני מעדיפה, כנראה שאין לי העדפה אחת. מצד אחד אני רוצה לחזות במיטב היצירה האנושית מכל הדורות, ומצד שני, אני שמחה על ההנגשה של האמנות וההיסטוריה לילדים קטנים.

עד כאן לשבוע זה

שבת שלום

תמר וולפין

מזל טוב ושפע ברכות
לנטע ונתן גדיה
להולדת הבן
אח לדן
מאחלים לכם ולכל המשפחה
שפע של בריאות ונחת

מזל טוב ושפע ברכות
ללינדה פוטרמן ומיכה ליפשיץ
להולדת הנכד
בן לשרית (פוטרמן) ויוסף ושאדי
מאחלים לכם ולכל המשפחה
שפע של בריאות ונחת

מועצה אזורית
הגליל העליון

מגן ניהול אסונות ומצבי חירום
הכשרת חילוץ צח"י/ צח"מ

המטרה- הכשרת הצוותים למתן מענה ראשוני לאירוע הרס

יום מעשי 2

תרגיל חילוץ והצלה, ביצוע כניסה
לשטח אירוע, איתור לכודים, טיפול
ראשוני וביצוע חילוץ לכוד
תאריך: 17/11/23
שעה יציאה: 6:00
שעה משוערת חזרה: 16:00
אתר הרס בית יאני - געזרים

יום מעשי

התמקצעות והכרת כלי החילוץ,
עבודת צוות, ביצוע משימות מורכבות
תאריך: 16/11/23
שעה: 16:30-20:30
אתר הרס ברחבי המועצה

יום עיוני

הכרת האיזמים השונים, תרחישים
אפשריים, סדר פעולות לטיפול באירוע
הרס, איתור וחילוץ לכודים
תאריך: 15/11/23
שעה: 17:00-20:30
אולם מועצה

משרד העבודה והרווחה
השירותים החברתיים

הרשמה: קובץ רישום /הילה גבע, רכזת צח"י - 050-5348388

ניתן להירשם עד 22/10/23 - מספר המקומות מוגבל!

MAGEN Disaster & Emergency Management Ltd

<https://forms.gle/2s77x57V9mjMbGqh6>

כולם, כוול-ם מאד מוזמנים

לערב הוקרה שייערך לחברנו צביקה קורנבליט.
עשרים שנה ללכתו מאיתנו.

נזכור ונספר על צביקה

סיפורים,
סרטים

ערב נוסטלגי עם
תמונות,

מהעבר

וקולות

שמשתלבים גם עם ההווה.

הערב ייערך ביום חמישי ה-31/8

בלב הקיבוץ.

התכנסות 19:45 מתחילים בשעה 20:00.

כיבוד קל יוגש

סהר קורן	25.8
דינה ראובינוב	27.8
צוראל כץ	28.8
קרן ג'קסון	29.8
רינה כרם	
מיכל עזריה	
כרמל בן חורין	30.8
דורון מרום	

סיפור לשבת

בדיוק ביליתי שעה בבנק עם אבי, כיוון שהוא היה צריך להעביר קצת כסף. לא יכולתי להתאפק ושאלתי:

- "אבא, למה שלא נפעיל את בנקאות האינטרנט שלך?"
- "למה שאני אעשה את זה?" הוא ענה.
- "כי אז לא תצטרך לבלות כאן שעה בשביל דברים כמו ההעברה הזאת. אתה יכול אפילו לעשות את הקניות שלך באינטרנט. הכול יהיה כל כך קל".

כל כך התרגשתי להכיר לו את העולם המרגש של הבנקאות המקוונת. הוא חשב דקה, ואז ענה:

- "אם אעשה את זה, אני לא אצטרך לצאת מהבית?"
- "כן, כן" אמרתי. סיפרתי לו איך אפילו דברי מכולת אפשר לשלוח לדלת הכניסה שלו עכשיו, ואיך אמאזון מספקת הכול!

התשובה שלו, הותירה אותי פעורת מילים. הוא ענה:

- מאז שנכנסתי לבנק הזה היום, פגשתי ארבעה חברים שלי, ושוחחתי זמן מה עם הצוות שמכיר אותי טוב מאוד עד עכשיו.
- אתה יודע שאני לבד. זו החברה שאני צריך. אני אוהב להתכונן ולבוא לבנק. יש לי די והותר זמן, זה המגע הפיזי שאני משתוקק אליו.
- לפני שנתיים חליתי. בעל החנות, שבה אני קונה את הפירות שלי, בא לראות אותי וישב ליד מיטתי ובכה.
- כשאימא שלך נפלה לפני כמה חודשים במהלך טיול הבוקר שלה, בעל המכולת המקומית שלנו ראה אותה ומיד הביא את המכונית שלו כדי להביא אותה הביתה מהר, כי הוא יודע איפה אני גר.
- האם יהיה לי את המגע ה"אנושי" הזה, אם הכול יהיה מקוון?

למה שארצה שהכול יימסר אלי, ויאלץ אותי לקיים אינטראקציה רק עם המחשב שלי?

אני אוהב להכיר את האדם איתו יש לי עסק, ולא רק את ה'מוכר'. זה יוצר קשרים ומערכות יחסים ושומר אותי פעיל. האם אמאזון מספקת את כל זה?"

טכנולוגיה היא לא החיים ואם נניח לה להיות, החיים ייעלמו.

תפסיקו להגיד שאין לכם זמן לעשות קניות מקומיות כי עבור חלק מהאנשים בילוי זה, הוא כל מה שיש להם, אז בלו זמן עם האנשים היקרים לכם. לא במכשירים ובאינטרנט. יום שמש וטיול זה לפעמים כל התרופה שהם ואנחנו צריכים.

